

SVĚT PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE

Klíčová slova: OSN, Postupimská konference, Velká trojka, program čtyř D, Norimberský proces, mírové smlouvy s poraženými státy, změna politické mapy Evropy, ochlazení vzájemné spolupráce spojenců, zájmová sféra SSSR

1. Vznik OSN - nová naděje pro lidstvo

- jaro 1945: konference v San Francisku, cílem jednání vytvořit organizaci zaručující trvalý světový mír
- červen 1945: založena Organizace spojených národů (OSN), účast 51 států, mezi nimi i Československo
- schéma OSN: viz učebnice s. 94

2. Postupimská konference

- červenec až srpen 1945
- poslední setkání nejvyšších představitelů vítězných mocností = Velká trojka (VB: Clement Attlee, USA: Harry Truman, SSSR: J. V. Stalin)
- hlavními body jednání otázka poválečného uspořádání Německa, obnova válkou poničené Evropy, reparace a potrestání válečných zločinců

3. Program poválečné obnovy Německa

- v Postupimi dohodnuto rozdělení Německa na čtyři okupační zóny: americkou, britskou, sovětskou a francouzskou; stejně tak i Berlín a Rakousko
- přijat program poválečné obnovy Německa = program čtyř D: denacifikace, demokratizace, demilitarizace, demonopolizace

4. Norimberský proces - zločin a trest

- listopad 1945 až říjen 1946
- proces s hlavními představiteli nacistického Německa, obviněných ze zločinů proti míru, lidskosti a válečných zločinů

5. Mírové smlouvy - 10. únor 1947

- na konferenci v Postupimi vytvořena Rada ministrů zahraničních věcí (USA, VB, SSSR, Francie, Čína), která měla připravit mírové smlouvy s poraženými státy
- jednání komise završeno v Paříži → podpis mírových smluv s Bulharskem, Finskem, Itálií, Maďarskem a Rumunskem

6. Mapa poválečné Evropy - výsledek války změnil hranice

- válka změnila hranice především střední a východní Evropy
- Polsku přiřknuto mj. Slezsko a Klasko
- nejvíce získal SSSR: Podkarpatská Rus, část Východního Pruska, Běloruska, Besarábie, Severní Bukoviny, část Ukrajiny na pravém břehu Dněpru, část Finska, obsazený Pobaltské republiky
- územní změny mezi Rumunskem a Bulharskem, Itálií a Jugoslávií

7. Poválečné změny ve světě - počátek konce spolupráce vítězů

- spolupráce mezi velmocemi ke konci války postupně slábla → do popředí mocenské zájmy jednotlivých vítězných států
- zásadní změny v zájmové sféře SSSR (země střední a východní Evropy, Čína)

Konec války znamenal naději lidstva na trvalý mír. Vznikla OSN a postupimská konference projednala změny, které měly zabránit dalšímu konfliktu.

Váleční zločinci byli potrestáni mezinárodním soudem v Norimberku. V roce 1947 byly uzavřeny mírové smlouvy s některými státy bojujícími na straně nacistického Německa. Jedním z výsledků války byly změny hranic a politických systémů.

PARKAN, František a kol. Svět po 2. světové válce. In: *Dějepis 9*. Praha: Fraus, 2011, s. 94-97.